

Antiglaukomas operācijas ietekme uz acs strukturālajiem un funkcionālajiem parametriem dažādu glaukomas stadiju gadījumos

Kristīne Baumanē¹, Renāte Ranka^{1,2},
Guna Laganovska^{1,3}

¹Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

²Latvijas Universitāte, Biomedicīnas pētījumu centrs

³Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

Ievads. Antiglaukomoza operācija ir glaukomas ārstēšanas veids, kas indicēts tajos glaukomas gadījumos, kad intraokulāro spiedienu neizdodas kompensēt ar medikamentozo un / vai lāzertterapiju. Operācijas mērķis ir samazināt intraokulāro spiedienu, lai mazinātu glaukomas progresijas ātrumu un pasargātu pacientu no progresējoša, neatgriezeniska redzes zuduma. Klīniskajā praksē ir novērots, ka dažādu glaukomas stadiju gadījumā šī ietekme ir atšķirīga.

Materiāls un metodes. Retrospektīvā pētījumā analizēti 49 glaukomas slimnieku dati ar 3 dažādām glaukomas stadijām – agrīnu, vidēju un izteiktu. Visiem pacientiem nekompensēta intraokulārā spiediena un glaukomas progresijas dēļ tika veikta antiglaukomoza operācija – trabekulektomija ar mitomicīna lietošanu.

Pacienti tika izmeklēti un ārstēti Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā 2011.–2013. gadā. Tika izmērīts tīklenes nervu šķiedru slāņa biezums 4 kvadrantos un redzes nerva / ekskavācijas attiecība ar optisko koherento tomogrāfiju, noteikta redzes lauka vidējā novirze (*mean deviation* – MD) ar standarta statistiskās perimetrijas metodi visiem pacientiem pirms operācijas un vienu mēnesi pēc operācijas.

Rezultāti. Pētījumā tika iekļauti pacienti, kam pēc glaukomas operācijas intraokulārais spiediens samazinājās līdz ≤ 18 mm Hg. 27 pacientiem tika analizēti redzes lauka MD rezultāti, tīklenes nervu šķiedru slāņa biezums analizēts 33 pacientiem, un 36 pacientiem – diska / ekskavācijas vertikālā un horizontālā attiecība. Jebkura diska / ekskavācijas attiecības samazināšanās tika uzskatīta par uzlabošanos.

Horizontālās un vertikālās diska / ekskavācijas attiecības samazināšanās attiecīgi tika konstatēta 61,1% un 55,6% gadījumu. Vidējās izmaiņas horizontālajai attiecībai bija $0,08 \pm 0,11$ un vertikālajai diska / ekskavācijas attiecībai – $0,047 \pm 0,04$. Uzlabošanās tika konstatēta 31 (86,1%) no 36 pacientiem. Starp 3 glaukomas stadijām atšķirība netika konstatēta.

MD redzes lauku analīze vienu mēnesi pēc glaukomas operācijas uzrādīja uzlabošanos 71% pacientu. Statistiski ticama tīklenes nervu šķiedru slāņa biezuma uzlabošanās pēc operācijas tika konstatēta agrīnas glaukomas stadijas gadījumos augšējos ($p = 0,021$) un temporālajos kvadrantos ($p = 0,024$).

Secinājumi. Antiglaukomozai operācijai ir ietekme uz acs parametriem, īpaši, ja tā tiek veikta agrīnās stadijās.